

9. Ясперс К. (1990) Мета – свобода. Новий час (с. 34-43).
10. Гегель Г.В.Ф. Наука логіки. Енциклопедії. філософ, наук (Т. 3). Москва: Думка.
11. Кант І. (1964) Критика чистого розуму (Т. 3). Москва: Думка.
12. Лейбніц Г.В. (1982) Монадологія (Т. 1). Москва: Думка.
13. Поппер К.Р. (1992) Відкрите суспільство та його вороги (с. 448). Москва: Фенікс.
14. Рассел Б. (1997) Людське пізнання (с. 543). Київ: Ніка-Центр; Віст-С.
15. Сартр Ж. П. (1989) Екзистенціалізм – це гуманізм. Сутінки богів (с. 394). Москва: Политиздат.

Kulichkova A. O., Patlaichuk O. V.

Philosophical representations of human freedom

Abstract: The Article is devoted to the problem of human freedom, the positions of different philosophers of the course of fatalism and voluntarism. The paper proposes different interpretations of this problem and on the basis of the collected material concludes that it represents freedom in the philosophical sense, the basic features of human freedom, based on the legislation of our state.

Keywords: freedom; fatalism; voluntarism; human will; dualism.

Куличкова А. О., Патлайчук О. В.

Философские представления свободы человечества

Аннотация: Статья посвящена рассмотрению проблемы свободы человека, позиций разных философов течения фатализма и волюнтаризма. В работе предлагаются разные трактовки данной проблемы, и на основании собранного материала делается вывод, что представляет свобода в философском понимании, основные черты свободы человека, опираясь на законодательство нашего государства.

Ключевые слова: свобода; фатализм; волюнтаризм; воля человека; дуализм.

УДК 111.85

**ЛЮДСЬКЕ ТІЛО ТА ЗДОРОВ'Я ЯК ЦІННІСТЬ У ФІЛОСОФСЬКИХ
КОНЦЕПЦІЯХ СТАРОДАВНЬОЇ ГРЕЦІЇ**

Макарова І.Р., ст. гр.1541

Навчальний керівник: канд. філос. наук Гончарова О.О.

Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

Україна, Миколаїв

Iyushya2002@gmail.com

Анотація: в роботі розглянута тема тіла і здоров'я людини. Вона була актуальна ще з часів Стародавньої Греції. Багато філософів присвячували час її вивченню. Ми ж простежимо, як їхні погляди вплинули на бачення цих важливих філософських і прикладних проблем сьогодні.

Ключові слова: здоров'я, тіло, Стародавня Греція, ідеал.

Вступна частина. Актуальність даної теми полягає в тому, що сучасний людський організм відчуває надмірне навантаження з боку техногенного світу, політики, психології та екології. На жаль, ці чинники не завжди позитивно позначаються на здоров'ї і загальному стані людини. Вплив філософів і їхніх вчень, уявлень про здоров'я і хвороби – все це допомогло сформувати деякі теорії про хвороби і їхні причини, а також акцентувати увагу на значенні природних факторів як способу лікування захворювань, у тому числі взаємозв'язку людського організму і навколишнього середовища. Метою цієї роботи є розглянути це питання через філософію Стародавньої Греції.

Основна частина: В античну епоху про походження хвороб сформувалися такі концепції: реалістичні (стихійно-матеріалістичні), онтологічні, анемічні і божественні (демонічні). За реалістичними концепціями причини захворювань шукали в природних факторах. В рамках онтологічних уявлень хвороба вважалася зовнішньою і ворожою людині конкретною матеріальною живою істотою, яке проникає, впроваджується в тіло людини ззовні і тим самим викликає хворобливий стан. Суть анемічних поглядів на захворювання полягає в уявленні про духів, що заселяються в тіло хворого, відповідно і існують специфічні методи лікування при такій трактовці причин хвороб. Ідея божественного (демонічного) походження хвороб розглядала їх як наслідок гніву богів, результат злих духів. Отже, лікування від хвороб залежало лише від надприродних сил; звідси поширення амулетів, заклинань і змов, що оберігають від злих сил [1].

Філософи Стародавньої Греції і Стародавнього Риму, розмірковуючи про здоров'я і хвороби людини, сформулювали велику кількість життєвих правил і корисних порад, що стосуються практик здорового способу життя.

Згідно поглядів Демокріта, кожна людина зможе прожити щасливе життя, якщо буде жити відповідно до своєї природи, дотримуючись за допомогою мудрості почуття міри, прагнучи до справедливості і приймаючи на себе відповідальність за свої вчинки.

Сократ увійшов в історію як автор і творець діалектичного методу дослідження істини, при якому досліджуваний предмет розглядається одночасно з двох сторін - позитивної і негативної. Його філософські погляди відрізнялися зосередженістю на дослідженнях самого себе і практик самовдосконалення. Моральний раціоналізм Сократа яскраво проявився в його роздумах про здоров'я та здоровий спосіб життя у вигляді взаємозв'язку між діями людини в послідовності: дії повинні бути розумними, моральними, корисними для здоров'я [2].

Платон розумів тіло живої істоти як замкнуту систему мікрокосмосу, що складається з землі, вогню, води і повітря, порушення їх взаємозв'язку вважав причиною хвороби. Платон розвинув вчення про пневме - божественну душу. Пневма проникає в тіло людини, причому передає мозку здатність мислити і відчувати, серце зігріває і протягом життя живить. Порушення проходження пневми є джерелом багатьох хвороб [5].

Арістотель називав хворобу і здоров'я перехідними властивостями або станами організму, так як вони легко піддаються коливанням і швидко змінюються. Арістотель писав про те, що слід розрізняти, що сприяє здоров'ю і що є ознакою здоров'я.

Серед численних філософських шкіл Стародавньої Греції та Риму можна виділити два основні підходи до проблеми здоров'я людини - оптимістичний і песимістичний. Перший пов'язаний з філософами, які стверджували, що як би не були сильні удари долі, людина все-таки може бути здоровою і щасливою, якщо буде намагатися жити в злагоді з природою і використовувати для цього здорове міркування. Кожна людина вільна у виборі того стилю і способу життя, який їй більше до душі. Проте при цьому вона повинна погоджувати його з власними внутрішніми ресурсами, які складаються зі стану її здоров'я, особливостей темпераменту, отриманої від наставників освіти і виховання, матеріального добробуту [3].

У Стародавній Греції був культ здорового і міцного тіла. Стародавні греки не соромилися показувати своє тіло. Вони надавали велике значення ідеальним пропорціям.

Тіло осмислювалось як естетичний символ грецького міста-держави, поліса. Стародавні греки намагалися через тіло і завдяки йому виховувати в собі відповідно гармонійні духовні якості, вбачаючи в ньому наявність почуття і розуму в їхній взаємній єдності і протиріччі, але

слабкий розвиток індивідуальності особистості не дозволив грецькій культурі відобразити високі прояви людської емоційності і духу [4].

Ідеал чоловіка та жінки у Стародавній Греції

Найважливіше в чоловікові - це пропорції. Співвідношення талії і плечей повинно бути 1: 1,4. У них також гарний прес, рельєфні ікри, а плечі і груди візуально відокремлені.

Також, стародавні греки вважали, що досконала людина має володіти досконалим тілом, але при цьому і досконалим духом. Перш за все досконалий, ідеальний чоловік повинен бути ідеальним громадянином, тобто приносити користь своєму народові. Взагалі можна сказати, що давньогрецька цивілізація - це цивілізація чоловіків, тобто головний персонаж в грецькому суспільстві - це чоловік, чоловік-воїн і філософ.

Спорт в Стародавній Греції був інструментом створення цього ідеального громадянина, тому таке значення мали Олімпійські ігри в Стародавній Греції.

Жіночий ідеал, за канонами грецької краси - це прекрасне обличчя, що поєднувало прямий ніс, великі очі з широким міжповіковим розрізом, дугоподібними краями повік; відстань між очима мала бути не менше величини одного ока, а рот в півтора рази більше ока. Великі опуклі очі підкреслювалися округлою лінією брів. Красу особи визначали прямі лінії носа, підборіддя, невисокий лоб, обрамлений завитками волосся з прямим проділом. Жінки, як правило, волосся не обрізали, вони укладали їх вузлом або перев'язували на потилиці стрічкою. «Античний вузол» увійшов в історію зачіски і до сих пір знаходить собі шанувальниць. Краса жінки в той час виражалася в красі тіла: невисокий зріст, маленькі груди і широкі стегна. [6]

А що взагалі таке «ідеал»?

Ідеал - це щось далеке і несправжнє, в більшості випадків. Це те, що кожен складає у себе в голові, а іноді і нав'язує суспільству. Ідеал - це те, що ми придумуємо і прагнемо до цього. Ідеал - це те, що змушує нас ставати кращими і прогресувати. Ідеал - це те, чого, на жаль, не існує.

Олімпійські ігри

Стародавні Олімпійські ігри були жорстокими змаганнями, в яких атлети проливали свою кров і навіть віддавали життя заради слави і першості, щоб уникнути ганьби і поразки.

Учасники ігор змагалися оголеними. Атлетів ідеалізували не в останню чергу через їхні фізичної досконалості. Їх звеличували за безстрашність, витримку і волю до боротьби, які межують з самогубством. У кривавих кулачних боях і гонках на колісницях деякі приходили до фінішу [7].

Олімпійські ігри впливали на розвиток грецької культури. Під час Ігор з'їжджалися видатні філософи, поети і вчені, що сприяло подальшому розвитку вражаючого феномена грецької культури. Філософські бесіди, поетичні та ораторські виступи, споглядання шедеврів архітектури і мистецтва, захоплення красою і фізичною досконалістю атлетів формували і розвивали єдину грецьку культуру.

Атлети цього періоду відображали з одного боку силу і міць рідного міста, а з іншого - загальноелліністичний ідеал всебічного розвитку і фізичної досконалості особистості. Глибоко символічно, що за довгу і напружену підготовку, важкі випробування в змаганнях переможець в Олімпії удостоювався лише вінка з оливкової гілки. Це був символ безкорисливої спортивної боротьби. Почесті і слава приходили до переможця як знак подяки і любові співвітчизників, тобто були результатом суспільного визнання [8].

Висновки. Сьогодні ми вже не вважаємо, що «хвороба - це гнів богів». Сучасне суспільство відійшло від поняття «божественне», «демонічне». Зараз ми знаємо походження багатьох хвороб: вікуди взялися вони, як їх лікувати. Проте залишається незмінним питання того, як правильно тримати себе в формі, як вести здоровий спосіб життя.

Так само трохи змінилися поняття ідеалів краси. Для чоловіків воно здебільшого не змінилося. Краса все так же в вчинках і красивому тілі, якщо говорити узагальнено. Але також краса тепер полягає в матеріальному. Статус людини зараз грає не малу роль.

Зараз ідеалом жіночого тіла вважаються: худі, високі дівчата, все так же з маленькими грудьми, але з осиною талією і худими стегнами. Всім відомі «90-60-90» є еталоном жіночої краси зараз.

Однак ми можемо сказати, що ідеал зараз - для кожного свій. Те, що вважається гарним для однієї людини, може бути потворним для іншої. Ідеал - це особливість кожного. Це те, що ти створюєш в своїй голові. Це те, що ти збираєш по шматочках з найкращих взірців прекрасного з усього світу.

Говорячи про Олімпійські ігри, зазначимо, що зараз все розвивається з величезною швидкістю, але що залишається незмінним, так це краса тіла спортсменів та їхня сила. Ця сила не тільки фізична, а й моральна, психологічна. Яскравий приклад - паралімпійці. Можна тільки уявити скільки у них внутрішньої сили і сили волі, щоб не здатися. Вони показують блискучі результати. Ними країни повинні пишатися більше, ніж звичайними спортсменами.

Список літератури:

1. История медицины / Заблудовский, П. Е., Крючок, Г. Р., Кузьмин, М. К., Левин, М. М – М. Медицина – Москва «Медесина», 1981. – 352.
2. Таранов, П. С. Философия изнутри / Таранов. Том 1 – Москва, 1996 – 386-387.
3. Шклярчук В.Я. Историко-философские представления о здоровье и продолжительности жизни человека / Шклярчук Василий Яковлевич // Философия и общество. – 2007. - №4 – С. 1
4. Культ тела в Древней Греции [электронный ресурс] / Учебные материалы. – Режим доступа: <https://works.doklad.ru/view/ms-9QrfzIYQ.html>
5. Шклярчук В.Я. Историко-философские представления о здоровье и продолжительности жизни человека / Шклярчук Василий Яковлевич // Философия и общество. – 2007. - №4 – С. 1
6. Идеал красоты в Древней Греции и Древнем Риме [электронный ресурс] / Psylist.net просто о психологии. – Режим доступа: <https://psylist.net/moda/00017.htm>.
7. Древние Олимпийские игры [электронный ресурс] / Интересник и ещё один интересник!. – 05.01.2014.- Режим доступа: <http://interesnik.net/drevnie-olimpijskie-igry/>.
8. Олимпийские игры Древней Греции [электронный ресурс] / Беларуский государственный университет физической культуры. – Режим доступа: <https://www.sportedu.by/olimpijskie-igry-drevnej-gretsii/>
9. Мультиановский, М. П. История медицины. / Мультиановский – Москва: Государственное издательство Медицинской литературы, 1967 – 272

REFERENCES

1. The history of medicine / Zabudovsky, P. E., Hook, G. R., Kuzmin, M. K., Levin, M. M - M. Medicine - Moscow "Medetsina", 1981. - 352.
2. Taranov, P.S. Philosophy from within / Taranov. Volume 1 - Moscow, 1996 - 386-387.
3. Shklyaruk V.Ya. Historical and philosophical ideas about the health and longevity of a person / Shklyaruk Vasily Yakovlevich // Philosophy and society. - 2007. - No. 4 - S. 1
4. The cult of the body in Ancient Greece [electronic resource] / Training materials. - Access mode: <https://works.doklad.ru/view/ms-9QrfzIYQ.html>
5. Shklyaruk V.Ya. Historical and philosophical ideas about the health and longevity of a person / Shklyaruk Vasily Yakovlevich // Philosophy and society. - 2007. - No. 4 - S. 1
6. The ideal of beauty in ancient Greece and ancient Rome [electronic resource] / Psylist.net is simply about psychology. - Access mode: <https://psylist.net/moda/00017.htm>.
7. The ancient Olympic Games [electronic resource] / Interesting and another interesting !. - 01/05/2014. - Access mode: <http://interesnik.net/drevnie-olimpijskie-igry/>.
8. Olympic Games of Ancient Greece [electronic resource] / Belarusian State University of Physical Culture. - Access mode: <https://www.sportedu.by/olimpijskie-igry-drevnej-gretsii/>

9. Multanovsky, M.P. History of medicine. / Multanovsky - Moscow: State Publishing House of Medical Literature, 1967 - 272.

Makarova Iya Ruslanovna

Human body and health as a value in the philosophical concepts of Ancient Greece

Annotation: the topic of the body and human health is considered. It has been relevant since ancient times. Many philosophers have dedicated a lot of time while learning it. We will observe how their views have influenced the vision of these important philosophical and applied problems today.

Keywords: health, body, Ancient Greece, ideal.

Макарова И.Р.

Человеческое тело и здоровье как ценность в философских концепциях Древней Греции

Аннотация: в работе рассмотрена тема тела и здоровья человека. Она была актуальна еще со времен Древней Греции. Многие философы посвящали время ее изучению. Мы же проследим, как их взгляды повлияли на видение этих важных философских и прикладных проблем сегодня.

Ключевые слова: здоровье, тело, Древняя Греция, идеал.

УДК 123.1

**МОРАЛЬНА ДИЛЕММА ЯК ЕТИЧНА ПРОБЛЕМА І ВАРІАНТИ ЇЇ
ВИРІШЕННЯ**

Мальцева Л.К., ст. гр. 1411

Науковий керівник: канд. філос. наук Гончарова О.О.

Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

Україна, Миколаїв

mmalceva563@gmail.com

Анотація. В роботі розглянута етична категорія – моральна дилема. Порушена проблема трактування даного поняття різними філософськими школами та їхніми представниками. Наведені варіанти вирішень моральних дилем.

Ключові слова: Моральна дилема, етика, система етики, вирішення, спосіб, філософські школи

Вступна частина. Фактично будь-яка етична система вчить тому, як існувати в ціннісно-орієнтованому світі, пронизаному «силовими лініями» добра і зла. При цьому поляризованим виявляється не тільки сам світ (принаймні, в тій його частині, яка відведена для людського сприйняття), але і особисте ставлення до цього світу (людина оцінює світ за шкалою добро—зло), а також наміри самої людини. Нам зараз важливо підкреслити одне: етика вивчає принципи поведінки людини в поляризованому світі.

Етика не цікавиться конкретними звичаями: це справа етнографії. Етика займається загальними принципами орієнтування між добром і злом, тобто більш високим рівнем опису людської поведінки. Будь-яке скільки-небудь глибоке етичне вчення займається пошуком абсолютних інваріантів блага або, принаймні, спроб з'ясувати, що є істинне благо, підкорююче собі приватні блага, досягнення яких людина ставить собі завданням в конкретних ситуаціях і які по суті лише засоби для досягнення більш фундаментальної мети — одержання вищого блага. Так виникає проблема співвідношення засобів та мети. У відомих межах блага мета може стати виправданням таких засобів, які самі по собі благом не є. Так, для порятунку життя